

STRATEGICKÝ PLÁN – INKLUKOALÍCIA 2017-2020

Koalícia za spoločné vzdelávanie identifikovala pri svojom vzniku za bohatej a profesionálnej facilitáčnej podpory PDCS základné témy a ciele svojej činnosti a zamerania advokačnej práce. Nasledujúca tabuľka spätne vyhodnocuje tieto pôvodné ciele a témy, ponúka analýzu aktuálneho stavu v týchto témach a výzvy z nich plynúce. Koalícia na jar 2021 schválila tento strategický dokument.

Advokačné témy	Analýza stavu a úspechy	Aktuálne výzvy
krátkodobé ciele		
Sieťovanie Zapojenie nových organizácií do siete inkluzívnych organizácií,	Inklukoalícia je stabilná sieť s jadrovými organizáciami, ktoré spolupracujú na pravidelnej báze, predávajú si informácie, know-how,	Prepájanie v spoločných advokačných témach, medzirezortná spolupráca.

prehlbovanie spolupráce vo vnútri koalície a vytváranie širšej spolupráce so stavovskými organizáciami, vysokými školami, zahraničnými inštitúciami, zástupcami mládeže a pod.	spoločne presadzujú viaceré témy z rozličných strán, prepája sa s množstvom štátnych i mimovládnych organizácií.	
Školské podporné tímy (ŠPT) – zavedenie personálnej podpory priamo do škôl – pedagogickí asistenti, školská psychológia, špeciálni, sociálni a liečební pedagógovia, logopédi a ďalší.	Od roku 2020 pribudlo do škôl tisíce nových odborných zamestnancov a pedagogických asistentov cez národné projekty MPC – POP I a POP II, počet ŠPT je dnes na úrovni asi štvrtiny všetkých škôl, pričom v ZŠ je to už na úrovni polovice škôl, čo je výrazný posun dopredu. V ďalšej chystanej vlne NP je šanca dostať takúto podporu najmä do MŠ a SŠ a ďalším zvýšením ZŠ. Rozhodne sa téma ŠPT stala jednou z kľúčových pre podporu škôl, ukázal sa veľmi pozitívny prínos podporných profesií a zvyšovanie záujmu škôl.	Inklukoalícia naďalej podporuje ďalší masívny príliv podporných profesií do škôl vrátane nových (školské zdravotné sestry, sociálny pracovník, liečebný pedagóg, logopéd, supervízor) cez Plán obnovy i nové obdobie EŠIF. Zároveň je dôležité vzdelávanie týchto tímov a profesií, ich lepší kariérny rozvoj (atestácie a zjednodušenie kvalifikácie PA), začlenenie ŠPT do inkluzívnej kultúry, profesijné a etické štandardy ŠPT, medzirezortné sieťovanie a komplexný multidisciplinárny prístup. V nadväznosti na prácu VUDPaP pri nastavení štandardov a legislatívy sa chceme sústrediť na kvalitu a profesijný rozvoj ŠPT.

Štátne vzdelávacie programy - upraviť zlý princíp „diagnóza = povinný balík“ v súčasných vzdelávacích programoch. Navrhujeme jeden flexibilný vzdelávací program pre všetky deti na jednotlivých vzdelávacích stupňoch s možnosťou prispôsobení a individualizácie – vytvorenie dynamického modelu.	Dodatkom č. 2 v r. 2019 sa upravili možnosti špecifických predmetov a obmedzení v rámci integrácie smerom k flexibilitate IVP, posilnilo sa vzdelávanie a informovanosť v tejto oblasti v prospech otvorenej podpory detí. Dosiahli sa zásadnejšie personálne zmeny na ŠPÚ v prospech inkluzívnych VP.	V r. 2021 je potrebné urobiť rýchlejšie zmeny vo VP (odstránenie rozporov, ktoré navrhla a pripravila už pracovná skupina s Inklukoalíciou v r. 2018) a neskôr pripraviť aj komplexnejšie zmeny pre otvorený a flexibilný systém a prepojenosť. Táto téma sa ďalej advokuje v rámci témy revízie kurikula a zavedenia nárokovateľných podporných opatrení.
Profesijné štandardy – pripraviť a vytvoriť kvalitné štandardy na odborné metodické vedenie, supervíziu a podpora práce pre ŠPT na školách.	Štandardy profesií ale aj činností sú aktuálne predmetom troch veľkých národných projektov (MPC – Teachers a VUDPaP – Štandardy a Usmerňovanie pre prax). Inklukoalícia cez dcérske organizácie na všetkých projektoch participuje a aktívne ich pripomienkuje. Prvé procesné štandardy sú už schválené (2020).	V ďalšom postupe sa očakávajú obsahové štandardy, transformácia poradenských zariadení, systém podporných opatrení, profesijné štandardy, dopytovo orientované výzvy pre poradenské zariadenia.
Prípadové štúdie rodín – zber kvalitatívnych dát a ich analýza v snahe poukázať na aktuálny	Platforma rodín zrealizovala viacero zberov dát, v projektoch pre NDS a ACF realizuje dlhodobu	Platforma rodín bude aj naďalej pracovať s prípadovými štúdiami rodín, poskytovať poradenstvo a

stav potrieb rodín detí (nielen) so ŠVVP a ich nedostatočného adresovania.	poradenstvo, inklulinku, vyhodnocuje dáta a prípady rodín.	podporu rodinám (napr. Inklulinka) a v súčinnosti s ostatnými organizáciami Inklukoalície dokáže poskytovať lepšiu a koordinovanejšiu pomoc pri komplexnom riešení podpory nielen detí a rodín v riziku.
Pomenovať oblasti podpory - pripraviť dokument o dlhodobých systémových zmenách.	Od r. 2019 sa spustila aktívna príprava národnej Stratégie inkluzívneho vzdelávania a pol roka pracovala expertná skupina profesionálne facilitovaná PDCS pod vedením VUDPaP a v spolupráci s IVP a neskôr MŠVVaŠ SR na participatívnom procese vytvorenia Stratégie. V júli 2020 bola odovzdaná ministerstvu, nový minister si však neosvojil participatívnu tvorbu, ale na tlak organizácii, Komisie pri MV OP LZ a EK bolo slúbené, že Stratégia sa vytvorí participatívne do konca r. 2021.	Nakoľko ministerstvo stratilo veľa času, odišli kvalitní analytici, nie je veľký potenciál na kvalitné participatívne vytvorenie Stratégie a možno očakávať skôr formálny dokument. Mnohé zmeny sa už dejú živelne bez monitorovania a systémového prístupu. Inklukoalícia sa snaží v tomto systéme ostávať v roli pripomienkujúceho kritického subjektu v snahe dosiahnuť maximum pre systémovú podporu inkluzívneho vzdelávania.
dlhodobé ciele		
Príprava pedagogických a odborných zamestnancov –	Na úrovni VŠ nedošlo k žiadnym zásadným zmenám a dosah	Inklukoalícia by potrebovala silného partnera v priestore VŠ

počas vysokoškolského štúdia posilniť praktickú prípravu a jej financovanie pre všetkých odborníkov, profesijný rozvoj, supervízia, mentoring, príklady dobrej praxe.	Inklukoalície je relatívne malý. Na úrovni profesijného rozvoja učiteľov sú v horizonte pozitívne zmeny, otvorenie vzdelávacieho trhu pre vzdelávanie PZ a OZ, do zákona 138/2019 sa dostala supervízia, mentoring sa vplyvom MVOstáva súčasťou mnohých škôl. Podporu a vzdelávanie prinášajú programy NDS, Pontis, Inklucentrum a i.	na presadzovanie zmien v oblasti pedagogických fakúlt a podporných profesií. V budúcnosti sa zasadí za monitorovanie kvality profesijného rozvoja PZ a OZ (SKU), finančnú podporu vzdelávania (EŠIF) a i.
Dynamická diagnostika a identifikácia potrieb – viac intervencie, terapie, medzirezortnej a transdisciplinárnej spolupráce.	Silným hráčom na tomto poli je dlhodobá Platforma rodín, ktorá sa zasadzuje za tieto princípy, ale aj VUDPaP v rámci NP. K zlepšeniu starostlivosti prispievajú nové Štandardy (VUDPaP), na ktorých participovala aj Inklukoalícia. Dlhodobá pôsobí nadrezortná skupina, ktorá pracuje na podpore detí a rodín komplexne.	Táto téma je naďalej prioritou Koalície v téme multidisciplinarity, medzirezortnosti, podporných opatrení i osvetu.
Používanie terminológie v legislatíve, ktorá bude podporovať inkluzívne smerovanie vzdelávania.	Nielen dodatkom č. 2 z r. 2019 sa spustil celý rad spoločenských diskusií k téme inkluzívneho vzdelávania, ktorý vyvrcholil v príprave tvorby Stratégie v r. 2019 a aktuálne čiastočne už aj v novele	Koalícia potrebuje naďalej aktívne pripomienkovať, tvoriť a navrhovať legislatívne zmeny, vyhlášky, vzdelávacie programy. Rovnako tak potrebuje cez

	šk. zákona i zákona o PZ a OZ. Jednak sa téma opäť dostala do PVV 2020-2024, jednak sa pojem dostal priamo do šk. zákona s definíciou navrhnutou priamo Inklukoalíciou, taktiež pojem ŠPT, zrušenie diskriminácie detí s MP a precizovanie ďalších čiastkových tém, väčšinu sa podarilo dostať do procesu MPK.	jednotlivé organizácie pracovať na osвете a vzdelávaní v téme.
Úprava systému normatívneho financovania, aby financovanie nebolo viazané iba na počty žiakov a prevádzkové náklady, ale aj podľa služieb, ktoré školy a zariadenia poskytujú.	Aktuálne prebiehajú viaceré projekty EŠIF na financovanie podporných služieb a pripravuje sa masívny balík ďalších financií, čo môže financovanie priamo zo zdrojov štátneho rozpočtu oddialiť. V tejto oblasti sa zatiaľ žiadne zásadné systémové zmeny nepodarilo presadiť.	Koalícia je pripravená spolupracovať na modeli podporných služieb a napojení na systém financovania. Pozitívnym krokom by mohlo byť aj zjednotenie financovania pod MŠVVaŠ SR (SKU) a transformácia poradenských zariadení (VUDPaP).
Stanoviť minimálny vzdelávací štandard (obsahový a výkonový) a podporiť využívanie rôznych učebných metód, postupov, foriem a prostriedkov učenia - napr. uvoľnenie trhu s	Uvoľnenie učebnicového trhu sa začalo už v r. 2020 a je témou PVV a ďalších krokov ministerstva. Zároveň v tejto téme priniesla zásadný posun a pokrok práve pandémie, ktorá otvorila možnosti slovného hodnotenia, úprav	ŠPÚ aktívne pracuje na úprave kurikula, aj novela zákona v tomto zavedie viaceré zmeny (cykly, flexibilitu, ciele vzdelávacej oblasti a pod.), ktoré k tomu prispievajú. Hlbšia transformácia je ale ešte otázkou

učebnicami, podpora experimentálneho overovania a i.	kurikula, otvorenia zmyslu a princípov výchovy a vzdelávania.	dlhšieho času. To, čo je nevyhnutné v oblasti vzdelávania a osvedy, je využiť postpandemickú situáciu na zmenu myslenia škôl, rodičov a učiteľov v smere diferencovaného prístupu a väčšej rozmanitosti práce v školách.
Subsidiarita a demokratizácia školského systému – štát je garant zabezpečenia rovnosti šancí na kvalitné vzdelanie a posledná inštancia v prípade porušovania tohto princípu. Zriaďovateľom by mohli byť spojené inštitúcie – spoločné školské obvody. Posilnenie rád škôl, participatívneho riadenia školy, facilitatívne reflektívne učenie, odbúravanie autoritatívneho modelu riadenia v školách.	Túto oblasť veľmi intenzívne advokuje najmä SKU ale aj Inklucentrum, pričom v rámci projektov ACF aktívne podporujú advokáciu aj zmeny v legislatíve. Tému sa podarilo dostať aj do PVV.	Obe spomínané organizácie aktívne pripravujú a realizujú široké vzdelávanie v týchto témach. SKU má túto tému ako jadrovú na najbližší ďalší rok.
Vzdelávacia komunita – podpora zážitkového vzdelávania rodičov, rôznych generácií, komunity.	Táto oblasť sa samostatne neriešila, ale je súčasťou už vyššie spomínaných oblastí.	Téma samostatne nemá v najbližšom období svoje vymedzenie, ale bude súčasťou

		iných advokačných tém koalície, napr. participácia, demokratizácia, vzdelávanie a i.

Nové výzvy plynúce z pôvodných advokačných cieľov Inklukoalícia pretavila do nových advokačných tém. Nakoľko sa v mnohých témach oproti pôvodnému plánu veci podarilo presadiť alebo aspoň dostať do výraznejšieho celospoločenského diskurzu, Koalícia si stanovila na ďalšie obdobie v súlade s pôvodnými témami ich rozšírenie, doplnenie v podobe nasledujúcej tabuľky.

2021 - 2024

Advokačné témy	Popis	Úlohy, realizácia a zodpovedná osoba
Stratégia inkluzívneho vzdelávania	Vzhľadom k málo ambicióznemu postoju vedenia MŠVVaŠ SR k tvorbe Stratégie inkluzívneho vzdelávania ostáva Koalícia pre krátkosť času jej tvorby (3-4 mesiace) skôr v roli kritickej reflexie na kultúru prípravy a tvorby a v roli pripomienkujúceho subjektu k obsahu Stratégie ako aj nadväzujúcej legislatívy.	• List ministrovi (2020) - Koalícia bez odozvy • Výzva zástupcom EK v Komisii pri MV OP LZ (2020) – SKU, úloha stále prebieha a trvá, výzva k okrúhlemu stolu k inkluzívnemu vzdelávaniu, • limitované zapojenie do prípravy – Nové školstvo, SKU, Platforma...

		• mediálne a tlačové výstupy (Koalícia, SKU, Platforma...)
multidisciplinarita a medzirezortná spolupráca	Téma ostáva prítomná tak v rámci spolupráce na projektoch EŠIF ako aj v rámci medzirezortnej skupiny, pripomienkovaní legislatívy a návrhu systémových zmien. Zástupcovia Inklusívnej koalície sa zúčastnili tvorby a pripomienkovania Partnerskej dohody a diskusie o budúcom programovacom období v rámci štrukturálnych fondov EÚ. Tiež sa zapojili do priamej komunikácie s MF SR v rámci pripomienkovania participatívneho procesu tvorby a nastavenia účasti mimovládnych organizácií pri implementácii rozličných segmentov Plánu obnovy.	• NP Štandardy, UP, Teachers – zapojenie k tvorbe štandardov (SKU, Platforma, Inklusívne centrum, ALP) • Nadrezortná skupina (Platforma, SKU) • Spolupráca s MF SR (Helebrandt), MPSVaR (Ažaltovič, Gaburčáková, Mrázeková) • Spolupráca s MIRRI pri programovaní ďalšieho programovacieho obdobia EŠIF • Spolupráca s MF SR a MŠ SR pri implementácii Plánu obnovy
raná starostlivosť	Téma ranej starostlivosti je aplikácia témy multidisciplinarity a medzirezortnej spolupráce a zároveň má svoje špecifické zameranie na systémovú	Téma ranej starostlivosti je silnou advokačnou témou Platformy rodín, ktorá v rámci nadrezortnej skupiny a sieťovania ostáva silnou témou všetkých členov Koalície.

	preventívnu podporu v čím skoršej komplexnej podpore.	
podporné opatrenia	Oblasť podpory je kľúčová téma Koalície, ktorá sa realizuje jednak cez ďalší rozvoj školských podporných tímov na školách, príprave a implementácii procesných, obsahových i profesijných štandardov, transformácie poradenských zariadení, systému podporných opatrení na úrovni služieb (stupne podpory) i nárokovateľnosti financovania opatrení.	Koalícia v tejto téme bude partnerom ŠPÚ i VUDPaPu a bude aktívne napomáhať kvalitnému nastaveniu systému (Nové školstvo, SKU, Platforma, ďalší experti).
osveta	Inkluzívne vzdelávanie dnes už je rozhodne témou, ktorá je vnímaná aj pozitívne medzi školami a kľúčovými aktérmi vo vzdelávaní, postupne sa vytráca aj prehnaný strach. Prispela k tomu nielen pandémia, ale aj postupnosť krokov a spomalenie procesov, ako aj príklady dobrej praxe. Téma inkluzívneho vzdelávania potrebuje ukotviť, ujasniť a priniesť aj nové rozmery, ktoré v praxi sú len veľmi	• stretnutia, besedy a advokačné aktivity, výstupy na FB organizácií aj Koalície. Prinášanie tém – participácia (diskusie, blogy, rozhovory, Giertl, Čáčová, PDCS, Kríž - IPA0) • Články a blogy (Dočkal, Inlucentrum, ALP, Nové školstvo, Platforma rodín a i.)

	málo prítomné a ktoré by téme dali komplexný charakter a hlbšie porozumenie a prijatie v ďalších dimenziách podľa Indexu inklúzie – participácia, demokracia, ľudskoprávne aspekty, transparentnosť či kultúra školy.	• tlačové správy a listy - priebežne
sieťovanie	Na úrovni sieťovania je dôležité pokračovať vo vnútornom prepájaní organizácií v Koalícii spoločnými projektami, aktivitami, vyhláseniami a na úrovni vonkajšej spolupráce prepojením s činnosťou ŠPÚ, VÚDPaP a medzirezortnej spolupráce.	• uzatváranie memoránd rôznych organizácií medzi sebou i širšie k téme inkluzívneho vzdelávania, • zapojenie do spoločných projektov a aktivít (všetky organizácie Koalície)
ďalšie podoblasti a témy		
vzdelávanie PZ a OZ	Dobre podchytená ostáva podpora profesijného rozvoja PZ a OZ a nastavenie systému (SKU, Inklucentrum), výzvou ostáva vysokoškolské vzdelávanie najmä na PdF.	• Systémové zmeny v novele zákona 138/2019 (SKU) • Vzdelávanie (Inklucentrum) • Asociácia liečebných pedagógov (VŠ?)

kurikulum a postpandemická situácia	Jedna z veľkých oblastí, ktoré sú v stredobode záujmu, je kurikulum, pričom Koalícia má záujem najmä na jeho zjednodušení, otvorení v prospech podpory rovností príležitostí a rozvoja potenciálu všetkých detí. Kurikulum vo svojom obsahu však nie je priamou témou Koalície, tá v téme skôr stráži práve uvedený princíp. Pandemická situácia otvára nové možnosti interaktívnych foriem učenia pre deti so ŠVVP a tiež rozmanité a diferencované prístupy vo vyučovaní, rozmanitosť podpory, prechod od memorovania kvantity vedomostí ku kvalitnému a vyváženému rozvoju kľúčových kompetencií, výchove a účinnej podpore pri učení.	● Spolupráca s ŠPÚ (P. Fridrichová, B. Pupala, J. Miskolci, Učíme na diaľku) ● Pripomienkovanie materiálov a pracovných komisií (Platforma, Nové školstvo, SKU, Inklucentrum..) ● Pridanie sa k iniciatíve českej sesterskej organizácie ČOSIV
podpora lokálnych a regionálnych zmien	Ukazuje sa, že činnosť samospráv v školstve, rôzne regionálne a lokálne projekty sú často zmysluplnejšie, priechodnejšie a lepšie zacielené na uplatnenie princípov inkluzívneho vzdelávania v praxi. Bez ohľadu na platné	● Poradenstvo a podpora regionálnym a miestnym samosprávam (Nové školstvo) ● Spoločné regionálne projekty (Inklucentrum, Platforma)

	legislatívne podmienky a priority “centra” tak aj vďaka zvyšujúcej sa ochote a kompetentnosti samosprávnych orgánov nastáva aspoň v niektorých lokalitách a regiónoch proinkluzívna zmena zdola. Koalícia svojím reálnym pôsobením v teréne cez svoje členské organizácie realizuje mnoho aktivít, získava nové partnerstvá a siete a poskytuje podporu tam, kde je o to skutočný záujem.	

